

6

זכרון דברים מפגישה בין ראש הממשלה
ומשלחת הוועד העולמי של אגודת ישראל
אג"מ, ת"א, 9.7.63

לאחר דברי הרבנים שנאמרו באנגליה ובאידיש השיב ראש-הממשלה:

ראש-הממשלה: ראשית, אני רוצה להשיב ברכה נאמנה על הברכות.

אני שמח שמעתי ממך, הרב באבד, ומחברייך, שאחה סעריך כי היחסים בינינו היו טובים, כפי שזה אמנם צריך להיות בין חברי ממשלה בישראל לבין נציגי ארגונים יהודיים בארץ ובחו"ל. גם אם פעם היו קצה ויכוחים עם כן-גוריון, היו לעומתם גם יחסי אהבה. קורה ומתוך פלפולים מביעים לפעמים למחלחות. כאשר לדברייכם בקשר להחלטות המדיניות, טוב שגם שרה החוץ הדע עליהם.

הרב באבד: אחד מאתנו יפגש עם שרה החוץ.

ראש הממשלה: אני שמח לשמוע מכם שהנכם חושבים להקים מפעל של הבאת יהודים ארצה מארצות הרווחה. אנו שמחים על כל זהודי נוסף שבא ארצה, ועל אחת כמה וכמה מארצות הרווחה, כי עד עתה באו למדינה זו בעיקר יהודים מארצות ערביות, -מארצות המצוקה ומארצות שואת היטלר. הדאגה החמורה שלנו עתה היא לגדול ולא רק ע"י ריבוי טבעי, אלא גם ע"י הדאגה לטיעום הממותה ועליה. עד סוף עשור זה נגיע אולי לאוכלוסיה של 3 מיליון - מזה 2,700,000 יהודים. אנו מקבצים עתה את שארית הפליטה מארצות המצוקה.

שאלה: ומה עם יהדות רוסיה?

ראש-הממשלה: אינני יודע כיום אם רוסיה תפתח שעריה, ומתי. אינני מרשה לעצמי להביד דברים שאינני בטוח בהם.

ענין עליית יהודים לארץ בכלל, ויהודים מארצות הרווחה בעיקר - הבאים אלינו עם כל מטענם הרוחני, כמו שהגולה האירופית או האמריקאית נתנה להם - הוא ברכה. ה" יצליח דרככם ותקום קריה. קריאת אחד הרבנים: בקוה שהממשלה תעזור לנו.

ראש-הממשלה: בלי כל ספק.

אני שמח לקבוע מראש שגם אתם - למרות כל הסענות שיש לכם כלפי ישראל - בטוחים שמדינת ישראל היא בכל זאת המרכז היחידי בעולם שיש בו המקסימום שאחם הייתם רוצים שיהיה בו. בטובן אחם הרוחני, בהשוואה לקיבוצים האחרים של היהודים בעולם.

ראש הממשלה: על שלושה עניינים שהעלתם ברצוני להשיב:

א. ענין המסיון:

דברנו על נושא זה רבות. לא תארתי לעצמי שיש למישהו מכס חשד כלשהו, שלנו לא איכפת אם ישנו נער או נערה שהמירו דתם, וביחוד בכפיה. היו בטוחים, ללא צל של ספק או חשד, שלכנו שנתת דם על כל נער ונערה שכופים זאת עליו. אני חושב שמהו בכל זאת ייעשה בענין זה - וזאת לא לפרסום - במיצוי החוקים הקיימים אפשר יהיה לצמצם את פעולות המסיון. מטפלים בזה (דב יוסף) ואני מאמין שאפשר לעשות משהו בענין זה. אנו נמצאים תחת לחצים ומטבוכות פוליטיות שאנו חוששים מהם, ואיננו בטוחים שהכל יכול למיעשות מצדנו. אני אדבר עם שר המשפטים ושרת החוץ על כך.

ב. ענין העבודה בשבת:

הזרמים והיהדות והתגייסו אלינו מכל חלקי העולם השפיעו אף הם על מראה השבת בישראל. עלי להדגיש שאם ישנם מקומות בהם עובדים בשבת, הרי זה נובע מחוץ צורך דחוף או הכרח. יש מקרים שהסביבה וההנאים מכריחים לנהוג בניגוד לדת. למשל, אנו בונים נמל באשדוד, וקרו כמה מקרים שגרמו לפיגור גדול בעבודה, ~~מכוננים מכניים למשל~~, הנמל צריך להיות גמור בשנה הבאה ומוכן לטעינת פרי הדר ועוד, והנה בא הפיגור כתוצאה מעיכובים מכניים, ואם למשל, יתאחר סיום בניית הנמל לעוד שנה, תהיה זו ממש קטסטרופה. הפסד של מיליונים. גם בתורה נאמר שה"חם על מסונם של ישראל".

ד"ר דה-הנס: הייתי לפני כמה שנים בחיפה, ומראה התחבורה הפועלת שם בשבת הוא ממש נורא.

ראש-הממשלה: גם בזה יש ענין של סטטוס קוו.

ד"ר דה-הנס: אינני מסכים לזה.

ראש-הממשלה: לו היחת הממשלה מונעת זאת, היו קורעים אותנו כדג.

ג. ענין ניהוח מהים:

אין לי הרבה להגיד בענין זה. ישנם אנשים בארץ ובחו"ל שרואים זאת ראייה קשה מאד, ואני בטוח שלולא הדיבורים וההתנגדות לכך, היו מבוצעים בודאי הרבה יותר ניהוחי מהים. השאלו רומאים, גם רופאים דתיים, והם יבידו לכמה הכרחי, חשוב ונחוץ בכלל, לכירובגיה ולמדצינה, ואני בטוח שכרוה התורה אפשר לפתור בעיה זו.

הרב באבד: אנו רוצים שיוחלט שניהוח המת ייעשה רק בהסכמת המשפחה.

הרב ד"ר י. לויין: ענין ניהוחי המהים מונע מהרכה יהודים בחו"ל מלבוא ארצה, כי אינם רוצים להינתח לאחר המוות.

ראש הממשלה: ראשית - אני מברך את הבאים ארצה שיאריכו ימים.
שנית - אם זו הסיבה המונעת יהודים מלבוארצה, אני מוכן להבטיח
בשם ממשלת ישראל, שיקויים רצונם והם לא ינותחו לאחר המוות.
הרב באנד: זה יומר מדי.

ראש הממשלה: אנו יהודים ומצויידיים באהבת ישראל. רצינו לא להחמיץ ההזדמנות
שהנכם פה, ולראות את הממשלה ולהגיד לה את אשר מעיק עליכם. שמעתי דבריכם באוזן קשבת
ובבואנו לדון על הנושאים הללו, נקח לתשומת לבנו דבריכם.
